

تماشاگر حتماً خوش می‌آید، اما هرچه تماشاگر خوش باشد، بله حق باشماست. اما به طور مثال، فیلم‌هایی که جان بیاید که حتماً مجاز نیست.

- درست به خاطر ندارم که ریولوپورا من دوبله‌کرده‌ام یانه.
- پارها این فیلم را دیده‌ام و مطمئنم که کار شماست.
- کسان دیگری هم چند فیلم جان وین را دوبله‌کرده‌اند. این‌که پس از ده سال کار در مولن روژها آن جا را رها کرد، حکایتی دارد که بماند. تصمیم گرفتند برای مقابله با من دوبلورهای دیگری علم کنند که به جای جان وین حرف بزنند. به یکی از آن‌ها کارت سفید دادند که هرچه دلت می‌خواهد بگو، این کار را به ابتدال کشانند. یکی از دوستانم با دخترش به سینما رفته بود برای دیدن یکی از همین فیلم‌ها. وسط فیلم، از فروط خجالت، دست‌دخترش را گرفته بود و بیرون آمد و بود. متاسفانه در انتقاد از آن فیلم‌ها هم مدام کاسه‌کوزه‌ها را سر من می‌شکستند تا این‌که بالا خره در یک برنامه‌ی تلویزیونی موضوع را روشن کرد. فیلم دیگری هم بود که شخص دیگری به جای جان وین صحبت کرده بود. آقای محترشم مرا خواست و اعتراض کرد که: «یک فیلم را چیزی نگفتیم، دوتا شد چیزی نگفتیم، سه تا شد... این مزخرفات چیست که در فیلم‌ها می‌گویی؟ چه قدر گذشت کنیم؟» گفتم در مورد من اصلاً گذشت نکنید، ولی این فیلم‌هایی را که می‌گویید، من حرف نزدیک داشم. گفت: «یعنی می‌گویی من صدای توران نمی‌شناسم بعد از این همه سال؟» فیلم را گذاشتیم و دیدیم، و گفتم که دقت‌کن، این صدای من نیست، صدای فلانی است. دقیقاً تعدادش را نمی‌دانم اما حدود ده فیلم جان وین را دیگران دوبله کردند: محترشم، هوشمنگ کاظمی، نصرالله مدقاقچی، جلیلوند، شایگان، نوذری و فریدون شفی.

● خب اگر کسان دیگری می‌توانستند صدای شما را تقلید کنند، چرا مدام به سراغ شما می‌آمدند؟

- چون مساله فقط تقلید صدا نیست. تنظیم دیالوگ‌ها هم به عهده‌ی من بود که این هم اهمیت بسیار دارد. البته من فقط گوینده و مدیر دوبله فیلم‌های جان وین نبودم و فیلم‌های مهم بسیاری را دوبله کردم. از جمله ده فرمان، هفت دلاور، داستان وست‌ساید، توفان، وایکینگ‌ها، ... بجز فیلم‌های جان وین و بعضی فیلم‌های کمدی، در هیچ فیلمی دیالوگ‌ها را آن طور تنظیم نمی‌کردم و اصلاً در طول کارم از کلمات مستهجن پرهیز می‌کردم. حتی در خیلی از فیلم‌ها، چه فیلم‌های جان وین و چه فیلم‌های دیگران، جمله‌های مستهجن و غیراخلاقی وجود داشت که من آن‌ها را به خاطر رعایت تماشاگران عوض می‌کردم. به هر حال آن فیلم را به خاطر نمی‌آورم، اما فیلمی را به یاد می‌آورم که جان وین نقش کلافتی را بازی می‌کرد که یک نفرادرستگیر می‌کند و در گاری دست‌هایش را می‌بندد و خودش هم گاری را می‌راند و در بیابان به راه می‌افتد. آفتاب به شدت می‌تابد، جان وین چتری روی سرش گرفته و گاری را آهسته می‌راند و در همان حال آوازی در وصف شب و مهتاب می‌خواند. در اواسط آواز او، زندانی که از گرما و پیش‌روی آهسته‌ی گاری و آوازخوانی جان وین کلافه شده، به او اعتراض می‌کند که این چه جورگاری را ندند است، آفتاب پدر ماردا آورد، آن وقت تواز شب و مهتاب می‌خوانی؟ خب، من این جا خواندم: «امشب با سازندگان آن فیلم‌هایی که تکه‌هایی از آثارشان مورد استفاده قرار گرفته، ندارد. کار شما خیلی بامزه است و

وین برای هاکس و فورد بازی کرده، به رغم طنز ظرفی که در شخصیت او – حتی در همین فیلم‌ها هست – فیلم‌هایی کاملاً جدی و ماندنی هستند، هرچند در قلمرو سینمای تجاری ساخته شده‌اند.

- اگر هم ماندنی هستند، به عنوان فیلم‌هایی تماشاگر پسند و بول بیاز ماندنی هستند، و من با گفتن آن جمله‌ها هیچ خیانتی به عالم هنر نکرده‌ام.

- به این ترتیب، شما مرز مشخصی میان عالم هنر و عالم غیرهنر می‌شناسید که به آن سویش کاری ندارید، اما در این سو چنین روشی را مجاز می‌دانید. بعد هم به صرف این‌که تماشاگر خوش می‌آید و به خواسته‌ی تماشاگر احترام می‌گذارید، همین روش را ادامه دادید.

- ببینید، من با هجو و ابتدال موافق نیستم و هر کار ممکن را نکرده‌ام. اگر شما یک جمله‌ی مبتدل و مستهجن در کار من

سراغ دارید، بگویید، خیلی سپاسگزار می‌شوم.

- باز این هم برمی‌گردد به تعریفهای ما از این واژه‌ها. منظورم این نیست که جمله‌ها غیراخلاقی بوده. طبعاً همه‌ی فیلم‌ها را به خاطر ندارم، اما مثلاً در فیلم ریولوپو (هاوارد هاکس، ۱۹۷۰)، صحنه‌ای هست که جان وین وارد شهری شده و دارد با دندان پزشک به سوی محل کار او می‌رود تا به بهانه‌ی معالجه‌ی دندانش از او اطلاعاتی کسب کند. وقتی پشت به دوربین دارد می‌زود، شما روی تصویرش تصنیف «دندون دندونم کن» را می‌خوانید! خب من و تماشاگران می‌خندیم و خوش‌مان می‌آید، اما این صحنه دیگر بطبیت به هاکس ندارد. می‌شود با تکه‌های پراکنده‌ی فیلم‌های مختلف، کولاژی خنده‌دار و حتی بامفهوم ساخت، اما حاصل کار هیچ ارتباطی با سازندگان آن فیلم‌هایی که تکه‌هایی از آثارشان مورد استفاده قرار گرفته، ندارد. کار شما خیلی بامزه است و